

Datum
2019-03-07Diarienummer
KS-2019/678.109Handläggare
Shanna Abas
Shanna.Abas@huddinge.se

Trygghets- och delaktighetsberedningen

SOU 2018:69 Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet– svar på remiss från justitiedepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 7 mars 2019 godkänns som trygghets- och delaktighetsberedningens svar på remiss rörande Justitiedepartementets slutbetänkande av *utredning om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv*. (SOU 2018:69)

Sammanfattning

Huddinge kommun har från Justitiedepartementet erhållit slutbetänkande av *utredning om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv* på remiss för yttrande. Trygghets- och delaktighetsberedningen har fått ärendet för yttrande.

Syftet med utredningen har varit att undersöka om det finns behov av åtgärder för att säkerställa ett starkt skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv. Även att analysera och ta ställning till möjligheterna att införa mer effektiva verktyg för att förebygga och förhindra att personer med anknytning till Sverige tvingas ingå äktenskap eller könsstympas utomlands.

Mot bakgrund av detta är förslagen:

- En straffbestämmelse om barnäktenskap bör införas.
- En särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv bör införas.
- I skyddande syfte bör ett utreseförbud för barn som riskerar att föras utomlands för att ingå äktenskap eller könsstympas införas.

Vidare föreslås ytterligare förbättringar av:

- Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens arbetsmetoder m.m.
- Samverkan mellan andra myndigheter: skolan, hälso-sjukvården, socialtjänsten samt utrikesförvaltningen.

Utredningen ser även behov av:

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 HuddingeBesök
Kommunalvägen 28Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2019-03-07Diarienummer
KS-2019/678.109

- En övergripande permanent resurs- och kompetensfunktion med uppgift att på olika sätt främja arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck genom konkret stöd till berörda myndigheter, kommuner och landsting.

Kommunstyrelsens förvaltning anser, liksom regeringen, att det finns behov av åtgärder för att säkerställa ett starkt skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv samt att förebygga och förhindra att personer med anknytning till Sverige tvingas ingå äktenskap eller könsstympas utomlands.

Förslagen ses som ett led i att tydliggöra brottsoffrens särskilt stora utsatthet och att stärka rättighetsskyddet för de som drabbas. Mot den bakgrunden är förslaget välkommet.

Beskrivning av ärendet

Huddinge kommun har från Justitiedepartementet erhållit slutbetänkande av *utredning om starkare skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv* på remiss för yttrande. Ärendet har gått på intern remiss till trygghets- och delaktighetsberedningen.

Syfte

Syftet med utredningen har varit att undersöka om det finns behov av åtgärder för att säkerställa ett starkt skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv. Även att analysera och ta ställning till om möjligheterna om att införa mer effektiva verktyg för att förebygga och förhindra att personer med anknytning till Sverige tvingas ingå äktenskap eller könsstympas utomlands.

Förslagen i korthet

- En straffbestämmelse om barnäktenskap bör införas. Detta innebär en kriminalisering av barnäktenskap, vilket är ett tydligt besked från lagstiftarens sida om att barnäktenskap inte tolereras. Motivet är att en straffbestämmelse kan verka avhållande på den som överväger att medverka till ett barnäktenskap. Ansvar för barnäktenskapsbrott bör träffa den som ”förmår” eller ”tillåter” barnet att ingå äktenskap.
- En särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv bör införas. Motivet är att hedersrelaterat våld och förtryck är ett samhällsproblem och det bör vara en prioriterad uppgift att bekämpa brottslighet som har hedersmotiv. Vidare är motivet att de enskilda offren för hedersrelaterad brottslighet är dessutom hårt drabbade. Brottsoffren, som främst är unga kvinnor och flickor, kan p.g.a. brottslighetens kollektiva karaktär ofta drabbas hårdare än vad som annars är fallet.

Mot denna bakgrund föreslår utredningen att det i 29 kap. 2 § brottsbalken införs en ny punkt 9 som innebär att det vid bedömningen av straffvärdet som en försvårande omständighet särskilt ska beaktas om ett motiv för brottet varit att bevara eller återupprätta en persons eller familjs, släkts eller annan liknande grupps heder. Den föreslagna lagtexten knyter i

Datum
2019-03-07Diarienummer
KS-2019/678.109

huvudsak an till den definition av hedersrelaterad brottslighet som polis och åklagare använder sig av och utgår från den prägel och det syfte som brottslighet baserad på hedersnormer innehar.

- I skyddande syfte bör ett utreseförbud för barn som riskerar att föras utomlands för att ingå äktenskap eller könsstympas införas.

Motivet är att trots att både tvångsäktenskap och könsstympning är kriminaliserat och att något krav på dubbel straffbarhet inte råder förekommer det att barn med anknytning till Sverige tvingas att gifta sig eller utsätts för könsstympning utomlands.

Mot denna bakgrund är det angeläget att vidta åtgärder för att kunna förhindra att barn förs utomlands för att tvingas att ingå äktenskap eller könsstympas. Det finns således ett behov av att kunna inskränka möjligheten att resa utomlands för barn som riskerar att föras ur landet för att ingå äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse eller könsstympas.

Utredningen föreslår därför att ett utreseförbud, som avser dessa fall, införs i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Förslaget utgår i huvudsak från lagens befintliga systematik, vilket bl.a. innebär att ett utreseförbud som huvudregel ska meddelas av förvaltningsdomstol men i brådskande fall även kan meddelas tillfälligt av socialnämnden. För att vara effektivt bör ett sådant utreseförbud vara straffsanktionerat och medföra inskränkningar av möjligheten att erhålla och inneha pass.

Utredningen föreslår därför vidare dels att den som för ut ett barn ur Sverige i strid med ett utreseförbud, eller främjar att ett barn reser utomlands i strid med ett sådant förbud, döms till böter eller fängelse i högst ett år, dels att passhinder och skäl för passåterkallelse ska uppstå för ett barn som har meddelats ett reseförbud. De föreslagna ändringarna av passlagen (1978:302) medför även att pass ska kunna omhändertaras och spärras i dessa situationer. Enligt utredningens bedömning bör samma ordning som föreslås för vanliga pass gälla även för sådana tjänste- och diplomatpass som utfärdas av Utrikesdepartementet respektive främlingspass och resedokument vilka utfärdas av Migrationsverket.

Vidare föreslås ytterligare förbättringar av:

- Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens arbetsmetoder m.m.
- Samverkan mellan andra myndigheter: skolan, hälso-sjukvården, socialtjänsten samt utrikesförvaltningen.

Utredningen ser även behov av:

Datum
2019-03-07

Diarienummer
KS-2019/678.109

- En övergripande permanent resurs- och kompetensfunktion med uppgift att på olika sätt främja arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck genom konkret stöd till berörda myndigheter, kommuner och landsting.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning anser liksom regeringen att det finns behov av åtgärder för att säkerställa ett starkt skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv samt att förebygga och förhindra att personer med anknytning till Sverige tvingas ingå äktenskap eller könsstympas utomlands.

Förslagen ses som ett led i att tydliggöra brottsoffrens särskilt stora utsatthet och att stärka rättighetsskyddet för de som drabbas. Mot den bakgrunden är förslagen välkommet.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska och/eller juridiska konsekvenser för kommunen.

Toralf Nilsson
Kanslidirektör

Jenny Bejker
Sektionschef

Shanna Abas
Preventionssamordnare

Bilaga

Bilaga 1.

<https://www.regeringen.se/4a53b6/contentassets/1211a212d9104bdc9a1eab2e160da99e/okat-skydd-mot-hedersrelaterad-brottslighet-sou-201869>

Beslutet delges

Kommunstyrelsen